

HÖGSKOLAN I BORÅS

RIKTLINJER FÖR EXAMENSARBETE PÅ MAGISTERNIVÅ

I HUVUDOMRÅDET VÅRDVETENSKAP

© Akademin för vård, arbetsliv och välfärd
Högskolan i Borås, januari 2025

Allmänt

Examensarbetet på magisternivå i vårdvetenskap är ett självständigt arbete om 15 hp. I det ingår att genomföra en vårdvetenskaplig studie och redovisa denna enligt nedanstående anvisningar, samt att presentera och diskutera detta arbete vid ett seminarium och att kritiskt granska och diskutera andra examensarbeten. Examensarbetet bedöms i relation till den enskilde studentens insats men genomförs som regel tillsammans med en annan student. Inför examensarbetet skall studenten ha tränat en rad färdigheter som behövs för att genomföra detsamma. Studenten skall ha tillägnat sig fördjupade kunskaper i vårdvetenskap, vetenskaplig metod och ha förmåga att söka vetenskaplig litteratur, att kritiskt granska sådan litteratur, att strukturera ett material och att uttrycka sig i skrift.

Examensarbetet ingår i **huvudområdet vårdvetenskap** och är obligatoriskt för erhållande av **magistorexamen** i huvudområdet. Examensarbetet kan antingen genomföras som fristående kurs eller i anslutning till utbildning till specialistsjuksköterska. I examensarbetet ska studenten, enligt högskolelagen, tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innefattar förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem, förmåga att följa kunskapsutvecklingen samt förmåga till kunskapsutbyte på vetenskaplig nivå (Högskolelagen (1992:1434) 1 kap 8 §, Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2: Examensordning).

Syfte

Att genomföra ett examensarbete på magisternivå i vårdvetenskap skall ge:

- Se kursplan för respektive specialistutbildning.

Ämnesområde

En empirisk studie av begränsad omfattning kan utgöra huvudformen för examensarbete i vårdvetenskap på denna nivå. Det valda ämnesområdet med påföljande problemformulering och syfte utgör navet i varje examensarbete. Förslag om ämne kan komma från dig som student, från forskningsprojekt vid akademien eller från vårdverksamheten. Ämnet skall vara tydligt vårdvetenskapligt förankrat, se struktur för ämnet vårdvetenskap nedan. När examensarbetet skrivs inom ramen för en specialistsjuksköterskeutbildning ska det vara relaterat till aktuell specialistsjuksköterskekompetens. Notera att avgränsning är mycket viktigt. Inom ramen för 15 hp kan endast en mindre studie genomföras. Examensarbetet ska problematisera hållbar utveckling inom vårdvetenskap samt påvisa hur förutsättningar kan skapas för hållbarhet utifrån ett miljö-, samhälle och ekonomiskt perspektiv.

Litteraturgenomgång

Utifrån syftet görs en genomgång av tidigare forskning inom området samt av vårdvetenskapliga teorier och begrepp som kan ge stöd i det fortsatta arbetet. Fynden i samband med litteraturgenomgången kan leda till att problemformulering och syfte justeras eller omformuleras. Hur litteraturgenomgången ser ut hör delvis samman med studiens metodiska ansats, varför litteratursökning och inläsning bör ske parallellt med att studien planeras.

Metod

Val och tillämpning av relevant forskningsmetod skall visa att studenten tillägnat sig de kunskaper som innefattats i metodskolning på magisternivå. Utifrån det formulerade syftet bestäms metodologiskt tillvägagångssätt som motiveras med stöd i metodlitteratur. Metoden innefattar vem eller vad som skall studeras, hur datainsamlingen skall gå till och hur insamlade data skall analyseras. Val av lämpligt metodologiskt tillvägagångssätt kan ske i samråd med handledaren, alternativt seminarieledare i metodkurs.

Etiska överväganden och tillstånd

- Empiriska studier på magisternivå prövas normalt sett inte av Etikprövningsmyndigheten. Finns skäl att trots detta pröva studien måste det särskilt motiveras i etikprövningsansökan med hänvisning till att det t.ex. ska komma att publiceras eller motsvarande.
- Inför genomförandet av empiriska studier, hämtas tillstånd från verksamhetsansvarig chef. Forskningsfrågan tillsammans med forskningsetiska överväganden avgör om studien är möjlig att genomföra. Underlag för begäran om tillstånd är den godkända projektplanen (från metodkursen), forskningspersonsinformation/informationsbrev och samtyckesblankett. I ett bifogat informationsbrev skall tydligt framgå vem som söker tillstånd, utbildning, akademi samt vem som är handledare. Handledaren skall alltid godkänna informationsbrevet innan det sänds iväg. Som vägledande litteratur rekommenderas Vetenskapsrådets skrift (2024), God forskningssed (www.vr.se).
- Även om empiriska studier på magisternivå inte behöver etikprövas gäller etikprövningslagens (och annan lagstiftnings) regler t.ex. för information och samtycke. Mall för forskningspersonsinformation finns på etikprövningsmyndigheten: <https://etikprovningmyndigheten.se> (se bilaga 3 och bilaga 4) inklusive information om EU:s dataskyddsförordning.
- Vid genomförande av empirisk studie, se styrdokument Dnr 361-18. *Regler för studenters behandling av personuppgifter vid Högskolan i Borås.* <https://www.hb.se/student/mina-studier/regler-for-studenters-behandling-av-personuppgifter-/regler/>

Användning av AI

Innan ni använder er av ett AI-verktyg i ert examensarbete behöver ni stämma av med er handledare och beskriva hur och till vad ni kommer använda AI. Ni måste alltid vara transparent med hur och när ni använt AI. Säkerhetsställ, liksom övrig referenshantering, att ni anger alla former av AI-användning. Tänk också på att detta gäller även om ni skrivit om eller byt ut olika ord. Skälet till att en dialog med handledaren alltid måste ske innan användning av AI är att AI i vissa fall inte hjälper er utveckla färdigheter som utbildningen syftar till eller att er inlämning vid examination gör det omöjligt för en lärare att bedöma om ni uppfyller lärandemålen. Observera att otillåten användning av AI-verktyg i samband med examination kan klassificeras som en disciplinär förseelse och kommer därför att anmälas som ett disciplinärende enligt 10 kap. Högskoleförordningen. Ta del av mer information avseende AI:

<https://www.hb.se/student/mina-studier/tentamen-examination/artificiell-intelligens-ai/>

Struktur för ämnet vårdvetenskap vid akademien för vård, arbetsliv och välfärd, institutionen för vårdvetenskap Högskolan i Borås

Vårdvetenskap vid akademien för vård, arbetsliv och välfärd, institutionen för vårdvetenskap vid Högskolan i Borås förankras teoretiskt inom humanvetenskap, och utgår från en helhetssyn på människor som vårdas eller arbetar inom vård i olika vård- och omsorgsverksamheter. Perspektivet bygger på en människosyn där det finns både vilja och förmåga att reflektera över hur en god och välfungerande vård ska utformas. Den humanvetenskapliga förankringen handlar om det angelägna och meningsfulla i att människan både kan ge och själv behöva vård under olika perioder av livet, med fokus på innebörd och mening.

Vårdvetenskap förstås som en professionsneutral akademisk vetenskap och teoretiskt ämne som grundar sig i en vårdvetenskaplig kunskapsstradition med ett tydligt patientperspektiv som grund för vårdandet. Patientperspektivet är centralt, men vidgas så att det även innefattar patientens familj och andra närstående. Vårdgivare med olika vårdprofessioner och vårddyrkesstudenter har också stor betydelse för ämnet, både för utveckling av vårdvetenskap som ämne och av vårdande. Begreppet vårdande förstås som en djupare dimension av vård, riktat mot ansvar och omsorg om den människa som är utsatt, sårbar och i behov av vård. Att ha patientperspektiv i vårdvetenskaplig mening, innebär att vårda utifrån den enskilda patientens situation och behov, vilket gör anspråk på att från vårdarens sida försöka att se, förstå och beskriva samt analysera och förklara hälsa, sjukdom, lidande och vård så som dessa aspekter erfars av människan.

Vårdvetenskap berör människan som patient i förhållande till hälsa, välbefinnande och lidande, och kunskapssynen präglas av helhetssyn på människan som patient. Den kunskap som är central i vårdvetenskapen är hur det är att leva med sjukdom och ohälsa. Centralt är också hur vårdare tillsammans med patienten kan lindra lidande och skapa förutsättningar som stödjer och stärker hälsa och välbefinnande. Människan som patient har ett värde i sig själv, är tänkande, kännande och handlande samt är ömsesidigt beroende och ansvarig för sig själv och andra i ett givet sammanhang. Människan som patient förstås som både existens och biologi, där sårbarhet, frihet och bestämdhet sammanflätas med varandra. Att drabbas av ohälsa och sjukdom utmanar människans existens vilket behöver beaktas i vårdandet. För att vården skall bli vårdande, i den mening att den stödjer och stärker hälsa och välbefinnande, krävs vårdvetenskaplig kunskap som beaktar ett patientperspektiv. Forskningen som bedrivs inom vårdvetenskap vid Högskolan i Borås riktar därför sitt intresse mot ovanstående för att bidra till vårdvetenskaplig kunskapsutveckling av betydelse i vårdande.

Till stöd för fördjupning i meningsbärande begrepp för ämnet vårdvetenskap kan följande litteratur användas:

Anåker, A. & Elf, M. (2014). Sustainability in nursing: a concept analysis. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 28(2): 381-389

Bergbom, I., Nåden, D. & Nyström, L. (2022). Katie Eriksson's caring theories. Part 1. The caritative caring theory, the multidimensional health theory and the theory of human suffering. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. Sep;36(3):782-790

Bergbom, I., Nyström, L. & Nåden, D. (2022). Katie Erikson's caring theories. Part 2. The theory of caritative caring ethics and the theory of evidence. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36(4): 1251-1258.

Eriksson, K. (2010). Concept determination as part of the development of knowledge in caring science. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 24: 2-11.

Galvin, K. T. & Todres, L. (2009). Embodying nursing openheartedness: an existential perspective. *Journal of Holistic Nursing*, 27(2): 141-149.

Galvin, K. T. & Todres, L. (2013). *Caring and wellbeing: A lifeworld approach*. Routledge.

Goodman, B. (2016). Developing the concept of sustainability in nursing. *Nursing Philosophy* 17(4): 298-306.

Wiklund, L. & Asp, M. Red. (2022). *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik*. Studentlitteratur.

Riktlinjer för examensarbete

Examensarbetet skrivs i [mall för examensarbete](#) i enlighet med svensk skriftspråksnorm, men det kan även skrivas på engelska efter samråd med handledare.

Empirisk studie

Försättsblad

Titeln utgår ifrån syftet med arbetet och skrivs på svenska och på engelska. Observera att det ska vara två separata titelblad. Titeln ska utformas så att den fångar uppmärksamhet. Eventuellt kan en undertitel ingå.

Sammanfattning/Abstract

Sammanfattningen är en kort version av hela examensarbetet (250 ord) och skall innehålla bakgrund, syfte, en kort metodbeskrivning, arbetets huvudresultat och slutsats.

Sammanfattningen placeras på en egen sida efter försättsbladet. Tre till fem nyckelord/keywords skall anges på samma sida som sammanfattningen. Dessa avspeglar innehållet i arbetet. Nyckelorden skall bestå av vedertagna engelskspråkiga sökord (s.k. subheadings eller MESH-termer) som används i litteraturlatabaser (ex CINAHL, MEDLINE).

Innehållsförteckning

Innehållsförteckningen ska överensstämma med rubrikerna i texten. För varje rubrik anges sidnummer. Bilagorna ska inte ha sidnummer.

Inledning

Här anges kort vad studien handlar om och kan innehålla något om varför ni är intresserade av det aktuella forskningsområdet. Använd referenser och tänk både svenskt och internationellt perspektiv. Denna del av arbetet skrivs något senare i processen när ni vet vad arbetet ska handla om. Här är det också möjligt att knyta an till en massmedial debatt, skönlitteratur, populärvetenskap eller dylikt.

Bakgrund

Detta avsnitt ska beskriva och motivera det valda forskningsområdet och problemet för examensarbetet. Både nationellt och internationellt perspektiv efterfrågas. Vilken kunskap finns och/eller saknas inom området? I bakgrunden integreras relevant forskning tydligt med vårdvetenskaplig teori och/eller begrepp av relevans för forskningsproblemet. Ämnesförankringen innebär att forskningsproblemet handlar om den vårdande vården, och skall ha ett tydligt vårdvetenskapligt patientperspektiv (vilket också inkluderar närstående och vårdare). Bakgrunden skall visa att studenten satt sig in i och har kunskaper inom forskningsområdet, samt att ämnesvalet skett med hänsyn till tidigare forskning och litteratur. I bakgrunden kan det även finnas vetenskapliga referenser till studier inom andra ämnen t.ex. medicin, psykologi, socialt arbete etc. Referenser utgörs huvudsakligen av vetenskapliga

primärkällor (artiklar), men kan till viss del även inhämtas från läroböcker (tex i den teoretiska delen) och webbsidor där det finns referenser till texten som används.

Syfte och frågeställningar

Här anges det (de) övergripande syfte(n) som examensarbetet avser att ge svar på. Vid behov kan syftet kompletteras med frågeställningarna som utgör preciseringar av syftet och skall beskrivas noggrant eftersom de har en mycket central roll i hela arbetet.

För övrigt gäller följande:

- Forskningsproblemet ska ha hög relevans för den aktuella specialistsjuksköterskeutbildningen om examensarbetet genomförs inom ramen för en sådan. För fristående magisterutbildning accepteras dock en mera allmän vårdvetenskaplig förankring.
- Forskningsproblemet ska vara tillräckligt avgränsat för att motivera en mindre studie.

Design & tillvägagångssätt

Se mallen för examensarbete. Vid en empirisk studie ska en etisk egengranskning genomföras (se bilaga 1) som inte behöver biläggas färdigt examensarbete, endast skickas till examinator.

Design

I empiriska studier med kvalitativ ansats utgörs data av texter av olika slag. Det kan t.ex. röra sig om transkriberade intervjuer, dagböcker, bloggar, fältanteckningar från observationer eller dylikt. Däremot kan inte skönlitteratur fungera som data i en empirisk studie.

Empiriska studier med kvantitativ ansats kan t.ex. röra sig om: observationer, enkätundersökningar som t.ex. utvärderar vårdinterventioner eller beskriver patientens upplevelser av given vård. För studier av patienters tillfredsställelse med eller delaktighet i vården finns ofta färdiga mätinstrument. Studenten kan med fördel använda, registerstudier, journalförda omvårdnadsåtgärder som kan kvantifieras och kopplas till vårdvetenskaplig teori och/eller forskning.

Urval och datainsamling

Kvalitativa data: Urval av deltagare skall beskrivas; vem ska delta i studien, antal och kriterier för deltagande d v s inklusions- och exklusionskriterier samt hur deltagarna kommer att rekryteras.

Datainsamling; vilka datainsamlingsmetoder kommer användas (tex observation, intervju), var, när och hur datainsamlingen ska genomföras och vem som kommer att vara ansvarig. För ett godkänt examensarbete krävs en datamängd i storleksordningen 8–10 öppna eller semistrukturerade intervjuer och/eller observationstillfällen (beroende på datas kvalitet). Alternativt två fokusgruppsintervjuer med 4–6 deltagare i varje. Viktigt att reflektera över är inte antalet utan kvalitén på insamlat material. För andra former av texter gäller en motsvarande mängd data. Intervjufrågor skall beskrivas i löpande text. Vid *transkribering* kan studenterna använda Microsoft 365 då den är godkänd för hantering av harmlösa uppgifter. Transkriberingsfunktionen finns endast tillgänglig i online-versionen av Word som nås via inloggning på word.hb.se. Det är viktigt att studenterna säkerställer att det inte har kommit med några extra skyddsvärda/känsliga personuppgifter eller sekretess i samband med

intervjuerna utan att ljudfilerna enbart innehåller harmlösa uppgifter innan de använder transkriberingen. Eftersom Office 365 tillhandahålls av högskolan rekommenderas den. Använder därför inte andra tjänster/AI-tjänster för detta.

Kvantitativa data: I examensarbetet ska det finnas en tydlig beskrivning av hur urvalsförfarandet har gått till samt inklusions- och exklusionskriterier kring hur deltagarna rekryterats. Har slumpmässigt urval inte tillämpats bör det framgå varför. I så fall kan det t.ex. vara lämpligt att ange att det rör sig om en pilotstudie.

Datainsamling; vilka datainsamlingsmetoder kommer användas (enkät/instrument), var, när och hur datainsamlingen ska genomföras och vem som kommer att vara ansvarig. Använd i första hand etablerade enkäter/instrument som är validerade och reliabilitetstestade. Om enkäten ej är tillgänglig utan tillstånd från den som skapat enkäten, kontakta denna person för klartecken att använda enkäten. Enkät/instrument ska vidläggas som bilaga. Examensarbetet behöver inte bygga på en lika stor datamängd som en publicerbar studie. Vid kvantitativ ansats kan storleksordningen vara 30–50 enkäter eller journalgranskningar eller dylikt per examensarbete.

Analys

Kvalitativa data: Analysen kan vara innehållsorienterad (att) eller innebördsorienterad (hur). Mer tidskrävande kvalitativa metoder rekommenderas inte på denna nivå. Välj en ansats och metod och följ den metodlitteratur som hör till valet. Vid val av kvalitativa data kan analysen antingen vara öppen utan att knyta an till någon teori (induktiv), eller knuten till en teori, som i så fall utgör analysredskap (deduktiv). Teorin/analysredskapet ska i förekommande fall beskrivas på ett kortfattat och enkelt sätt med korrekta referenser.

Kvantitativa data: Analysen sker med både beskrivande och analyserande statistik, där metoden anpassas till datas skalnivå. Examensarbetet kan med fördel vara en mindre pilotundersökning. En jämförelse mellan två variabler/grupper utifrån en tvärsnittsdesign rekommenderas. Analysnivån får gärna vara enkel men den skall vara korrekt i relation till de data som analyseras. Studenten skall kunna argumentera för den statistiska metod som valts. Någon form av flödesschema som beskriver insamlingen av data är ofta lämpligt.

Forskningsetiska överväganden

För samtliga empiriska studier ska verksamhetschef eller motsvarande godkänna att examensarbetet får genomföras innan datainsamling påbörjas. Efter underskrift lämnas detta tillstånd till handledaren. Forskningspersonsinformation/informationsbrev till informanter och berörd verksamhetschef/motsvarande, samt mallen för samtyckesblankett, frågeformulär och intervjufrågor/intervjuguide skall medfölja som bilagor till examensarbetet. Se bilaga 1 för etisk egengranskning.

När det gäller studenters behandling av personuppgifter, får studenter endast hantera harmlösa personuppgifter. Studenter får alltså inte behandla extra skyddsvärda och känsliga personuppgifter.

[Studenters behandling av personuppgifter - Högskolan i Borås](#)

Resultat

Resultatavsnittet kan ha olika karaktär beroende på den design och datainsamlingsmetod som använts i examensarbetet. Utifrån kvalitativa data kan resultatet t.ex. redovisas i teman och kategorier beroende på vald analysmetod och angiven referens som en form av ämne, stoff, huvudfråga, grundtanke, röd tråd, huvudsakligt innehåll eller genomgående ämne. Teman och/eller kategorier kan gärna presenteras översiktligt i tabellform före brödtexten. Citat används för att *illustrera* en analyserande text. Citat följer metodanalys så som anges i respektive metodlitteratur och bör användas sparsamt i det färdiga examensarbetet. Däremot är det ofta fruktbart att arbeta med många citat under analysarbetet och i handledningssituationen.

Kvantitativa resultat kan presenteras översiktligt i figur- och/eller tabellform med beskrivande statistik och statistisk analys. Resultatet redovisas även i brödtext.

Diskussion

I *metoddiskussionen* diskuteras val av metod, dess styrkor och svagheter med hjälp av begreppen validitet och reliabilitet, generaliserbarhet (kvantitativ ansats) eller tillförlitlighet, trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet (kvalitativ ansats), se Henricson (2023). Urvalsförfarande, datainsamling, dataanalys och forskningsetiska överväganden värderas i relation till de nämnda begreppen. Vidare kommenteras eventuellt bortfallet vid kvantitativ ansats (hur det kan tänkas påverka resultatet).

Innan ni börjar skriva *resultatdiskussionen* bestämmer ni vad som ska diskuteras. Alla intressanta resultat hinns inte med, välj ut några viktiga delar. Resultatdiskussionen ska visa på ett kritiskt förhållningssätt till teori, begrepp, modell och/eller förhållningssätt som användes i bakgrunden i relation till ert eget resultat där begränsningar och styrkor redovisas. Detta kräver vanligtvis en utökad litteratursökning med fokus på huvudresultatens centrala aspekter. Nya referenser ska alltså tillkomma i diskussionen. Då det i inledning/bakgrund är lämpligt att använda tratt-teknik för att snäva in ett problemområde till ett hanterbart syfte, kan det vara lämpligt med omvänd tratt-teknik i diskussionen. Diskussionen vidgas då till den i bakgrunden presenterade forskningen, teorierna och/eller eventuella begrepp. Studenten bör belysa studiens betydelse för vård och vårdande, men försiktighet bör iakttagas med långtgående slutsatser för den kliniska situationen. Fokus kan t.ex. belysa sådant som bör uppmärksammas i den kliniska situationen. Reflektera över studiens resultat och dess betydelse för hållbar samhällsutveckling. Om någon frågeställning inte kunnat besvaras är det viktigt att diskutera varför. Det är i diskussionen som era reflektioner kommer fram, men det är viktigt att det finns "täckning" för reflektionerna. Argumentationen kopplas till och jämförs med annan forskning. En kreativ reflektion skiljer ofta ett väl godkänt examensarbete från ett godkänt.

Slutsats

Vilka slutsatser kan dras utifrån resultatets huvudfynd?

Kliniska implikationer

Vilken betydelse kan resultatet ha för vårdverksamheten? Ge gärna konkreta råd och tips till hur sjuksköterskor och/eller vårdverksamheten kan använda resultatet. Beskriv utifrån ett Micro (individ), Macro (grupp) och Mesoperspektiv (samhällsnivå).

Referenser

För referenshantering används Harvardsystemet. Guide till systemet finns på Bibliotekets webbsida: [www.hb.se/Biblioteket/ Skriva & referera / Guide till Harvard- systemet](http://www.hb.se/Biblioteket/Skriva%20&%20referera/Guide%20till%20Harvard-systemet). Direktlänk: www.hb.se/Biblioteket/Skriva-och-referera/Guide-till-Harvardsystemet/

Några detaljer i referenshantering lämnas öppna i Harvardsystemet. Följande gäller för huvudområdet vårdvetenskap:

- Sida/sidor i källan där information har hämtats,
  - ska alltid anges för böcker, d.v.s. sidhänvisningar ska alltid finnas med i den löpande texten (Exempel: ”Enligt Repstad (2007, s. 11) så har de kvalitativa metoderna...”)
  - ska däremot inte anges för artiklar (Exempel: ”Enligt Elo och Kyngäs (2008) så har...”) utan där återfinns sidnummer i referenslistan.

Eventuella referenser till läroböcker ska vara specifika och kraftigt nedkortade. Är referensen en sekundärreferens ska detta framgå. Sekundärreferenser används dock bara när det inte går att få tag i primärreferenser.

Bilagor numreras och anges i texten på sedvanligt sätt.

Integrativ / litteraturöversikt med systematisk ansats

Examensarbetet skrivs i [mall för examensarbete](#) i enlighet med svensk skriftspråksnorm, men det kan även skrivas på engelska efter samråd med handledare.

Försättsblad

Titeln utgår ifrån syftet med arbetet och skrivs på svenska och på engelska. Observera att det ska vara två separata titelblad. Titeln ska utformas så att den täcker in arbetets syfte. Eventuellt kan en undertitel ingå som speglar arbetets resultat.

Sammanfattning/Abstract

Sammanfattningen är en kort version av hela examensarbetet (250 ord) och skall innehålla bakgrund, syfte, en kort metodbeskrivning, arbetets huvudresultat och slutsats.

Sammanfattningen placeras på en egen sida efter försättsbladet. Tre till fem nyckelord skall anges i bokstavsordning på samma sida som sammanfattningen. Dessa avspeglar innehållet i arbetet. Nyckelorden skall bestå av vedertagna engelskspråkiga sökord (s.k. subheadings eller MESH-termer) som används i litteraturdatabaser (ex CINAHL, MEDLINE).

Innehållsförteckning

Innehållsförteckningen ska överensstämma med rubrikerna i texten. För varje rubrik anges sidnummer. Bilagorna ska inte ha sidnummer.

Inledning

Här anges kort vad litteraturöversikten handlar om och kan innehålla något om varför studenterna är intresserade av det aktuella forskningsområdet. Använd referenser och tänk både svenskt och internationellt perspektiv. Denna del av arbetet kan skrivas något senare i processen när studenterna vet vad arbetet ska handla om.

Bakgrund

Detta avsnitt ska beskriva och motivera det valda forskningsområdet och problemet för examensarbetet. Vilken kunskap finns och/eller saknas inom området? I bakgrunden integreras relevant forskning med vårdvetenskapliga teorier och/eller begrepp av relevans för forskningsproblemet. Ämnesförankringen innebär att forskningsproblemet handlar om den vårdande vården, och skall ha ett tydligt vårdvetenskapligt patientperspektiv (vilket också inkluderar närstående och vårdare). Bakgrunden skall visa att studenten satt sig in i och har kunskaper inom forskningsområdet, samt att ämnesvalet skett med hänsyn till tidigare forskning och litteratur. I bakgrunden kan det även finnas referenser till studier inom andra ämnen t.ex. medicin, folkhälsa, psykologi, socialt arbete etc. Referenser utgörs huvudsakligen av vetenskapliga artiklar, men kan till viss del även inhämtas från läroböcker och webbsidor. Stäm av med handledaren avseende användning av läroböcker och var källkritisk mot webbsidor.

Metod

Design

Här anges vilken teoretisk bas forskningsmetoden står på, varför den valts och vad den innebär för studien. Referens ges till vetenskapsteoretisk- och metodlitteratur.

Tillvägagångsätt litteratursökning och kvalitetsgranskning

Litteratur söks systematiskt och strukturerat enligt vedertagna modeller så som PEO och/eller PICO vilket innebär att listor med söktermer identifieras som kan relateras till den aktuella forskningsfrågan. Observera att databaserna CINAHL och PubMed använder specifika men olika söktermer. Litteratursökning i minst tre databaser rekommenderas. Resultat av sökprocessen och urval presenteras med fördel i ett flödesschema (PRISMA) och en sökmatrix (se bilaga 2). Till kvalitetsgranskningen används granskningsmallar vilka bör vara vetenskapligt dokumenterade. Sådana mallar är till exempel Critical Appraisal Skill Programme (CASP) eller SBUs mallar för kvalitativ och kvantitativ metod. Andra internationellt gällande alternativ finns också. De artiklar som valts och utgör dataset i examensarbetet presenteras tillsammans med granskningsresultat i en artikelmatrix (bilaga 5) som bilaga.

Analys

Analys av inkluderade artiklar sker genom att innehållet i olika avsnitt jämförs och extraheras så att avsnitt med liknande innehåll förs samman och grupperas i t ex underkategorier och underteman. Detta kan med fördel göras i EndNote där man lätt kan få ordning på sina referenser samt ta bort eventuella dubletter. Dessa syntetiseras och abstraheras till kategorier eller teman se t ex Whittemore och Knafl (2005) eller Bettany-Saltikov och McSherry (2016). En god idé är att inledningsvis ta del av vetenskapliga artiklar som genomförts som systematisk eller integrativ litteraturöversikt.

Etiska överväganden

Ta del av Kjellström (i Henricson, 2023) etiska resonemang vid litteraturbaserade examensarbeten. Studentens egna etiska överväganden samt det som framkommer i valda artiklar kring etik skall redovisas. Studenterna ska här reflektera över betydelsen av sin förförståelse och vilka etiska överväganden som behöver göras i relation till den. Ange hur data för litteraturöversikten kommer att hanteras och etiska överväganden gällande risker och kunskapsnytta med den forskning som är gjord och som sammanställs (litteraturöversikt), med hjälp av referenser. Här beskrivs också vilka forskningsetiska problem som kan förekomma. Vid en litteraturöversikt är det bland annat viktigt att välja studier som har fått tillstånd från etikprövningsnämnd. I de fall då ej tillstånd finns skall noggranna etiska överväganden gjorts av er som författare.

Resultatredovisning

Resultatet utgörs av en re-analys och summerar samt drar kritiska slutsatser om/över tidigare publicerade forskningsresultat vilka besvarar det aktuella syftet och eventuella forskningsfrågor. Resultatet presenteras oftast i preteritum (imperfekt) och i rapporterande stil. Lämpliga kategorier/teman och subkategorier/subteman infogas som rubriker. Observera att resultat från studier publicerade med kvalitativ respektive kvantitativa metodologier presenteras olika. I det senare fallet handlar det oftast om numeriska data och procentsatser samt att det totala antalet forskningspersoner (n=XX) anges.

Diskussion

I *metoddiskussionen* diskuteras val av metod, dess styrkor och svagheter med hjälp av begreppen validitet och reliabilitet, generaliserbarhet (kvantitativ ansats) eller tillförlitlighet, trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet (kvalitativ ansats). Urvalsförfarande, datainsamling, dataanalys och forskningsetiska överväganden värderas i relation till de nämnda begreppen. Vidare kommenteras eventuellt bortfallet vid kvantitativ ansats (hur det kan tänkas påverka resultatet).

Innan studenterna börjar skriva *resultatdiskussionen* bestäms vad som ska diskuteras. Alla intressanta resultat hinns inte med, välj ut några viktiga delar. Resultatdiskussionen ska visa på ett kritiskt förhållningssätt till teori, begrepp, modell och/eller förhållningssätt som användes i bakgrunden i relation till examensarbetets resultat där begränsningar och styrkor redovisas. Detta kräver vanligtvis en utökad litteratursökning med fokus på huvudresultatens centrala aspekter. Nya referenser ska alltså tillkomma i diskussionen. Då det i inledning/bakgrund är lämpligt att använda tratt-teknik för att snäva in ett problemområde till ett hanterbart syfte, kan det vara lämpligt med omvänd tratt-teknik i diskussionen. Diskussionen vidgas då till den i bakgrunden presenterade forskningen, teorierna och/eller eventuella begrepp.

Studenten bör belysa studiens betydelse för vård och vårdande och nyttan för den kliniska vardagen. Vidare ska resultatdiskussionen omfattas av reflektioner över studiens resultat och dess betydelse för hållbar samhällsutveckling. Det är i diskussionen som studenternas reflektioner kommer fram, men det är viktigt att det finns "täckning" för reflektionerna. Argumentationen kopplas till och jämföras med annan forskning. En kreativ reflektion skiljer ofta ett väl godkänt examensarbete från ett godkänt.

Slutsats

Vilka slutsatser kan dras utifrån resultatets huvudfynd?

Kliniska implikationer

Vilken betydelse kan resultatet ha för vårdverksamheten? Ge gärna konkreta råd och tips till hur sjuksköterskor och/eller vårdverksamheten kan använda resultatet. Beskriv utifrån ett Micro (individ), Macro (grupp) och Mesoperspektiv (samhällsnivå).

Referenser

För referenshantering används Harvardsystemet. Guide till systemet finns på Bibliotekets webbsida: [www.hb.se/Biblioteket/ Skriva & referera / Guide till Harvard- systemet](http://www.hb.se/Biblioteket/Skriva%20%26%20referera/Guide%20till%20Harvard-systemet). Direktlänk: <https://www.hb.se/Biblioteket/Skriva-och-referera>

Några detaljer i referenshantering lämnas öppna i Harvardsystemet. Följande gäller för huvudområdet vårdvetenskap:

- Sida/sidor i källan där information har hämtats,
  - ska alltid anges för böcker, d.v.s. sidhänvisningar ska alltid finnas med i den löpande texten. Exempel: "Enligt Repstad (2007, s. 11) så har de kvalitativa metoderna..."
  - ska däremot inte anges för artiklar (Exempel: "Enligt Elo och Kyngäs (2008)

så har...”) utan där återfinns sidnummer i referenslistan.

Eventuella referenser till läroböcker ska vara specifika och kraftigt nedkortade. Är referensen en sekundärreferens ska detta framgå. Sekundärreferenser används dock bara när det inte går att få tag i primärreferenser.

Bilagor numreras och anges i texten på sedvanligt sätt.

Handledning och examination

- Varje examensarbete tilldelas en handledare. Handledning kan genomföras i grupp om flera studenter.
- Handledaren har 25 timmar till förfogande per examensarbete. I detta ska rymmas möten med studenten, inläsning av material till handledning samt eventuellt deltagande i slutseminarium.
- Handledaren är studenternas resursperson. För att få ut mesta möjliga av resursen ska studenten alltid lämna in skriftligt material med konkreta frågor i god tid i förväg och komma väl förberedd till handledning. Vid första handledningstillfället görs lämpligen en plan för hur handledningstiden ska fördelas (se kapitel 33, Henricson, 2023).
- Studenten ska, individuellt, skriva en självvärdering utifrån en loggbok över sin egen aktivitet när hen skriver examensarbete. Självvärderingen innebär att egen insats i examensarbetet kritiskt granskas och värderas under arbetets gång. Att föra loggbok i samband med varje handledningstillfälle är en bra hjälp för denna uppgift. Här skriver studenten in vad hen gjort i arbetet mellan handledningstillfällena och vilka överväganden och beslut hen har deltagit i eller gjort själv. Även samarbetet med uppsatspartner värderas. Anteckningarna sammanställs när arbetet är färdigt och skickas in via mail, individuellt, till tilldelad examinator så snart det har meddelats via schema i *"Gemensam kursyta examensarbete magisternivå"* i Canvas. Självvärderingen skall rymmas på max en A4-sida/student och viktiga delar vid självvärderingen är; Hur har mitt deltagande varit med avseende på insamling och bearbetning av vetenskaplig litteratur till bakgrund och diskussion; formulering av syfte och problemformulering; val av design, datainsamling, kvalitetsgranskning, analys av data; framskrivande av resultat, diskussion av arbetets styrkor och svagheter och slutligen diskussion av examensarbetets resultat i relation till vald teori och annan forskning.

Handläggning av examensarbete inför examination

Examensarbetskursen avslutas med ett slutseminarium med respondent- och opponentskap (bilaga 6). Datum för inlämnande och slutseminarium presenteras i Canvas i *"Gemensam kursyta examensarbete magisternivå"*. Inför slutseminariet krävs att det inlämnade examensarbetet är bedömningsbart, dvs. fullständigt i alla delar såsom inledning, bakgrund, problemformulering, syfte, metod, resultat, diskussion och referenslista. Student/studenten stämmer av med sin handledare innan inlämning. Slutseminariet innebär en möjlighet för student/studenten att ta del av andras kritiska granskning, där examinatorns kommentarer är till för att ytterligare förbättra examensarbetet och ge anvisningar över ändringar som krävs för att examensarbetet ska nå betyget Godkänd alternativt Väl godkänd. Efter slutseminariet har studenter fem arbetsdagar/vardagar (helfartstudier) eller tio arbetsdagar/vardagar (halvfartstudier) för att genomföra dessa ändringar.

Examensarbetet skall därefter sändas till examinator och bedömas som godkänt innan studenterna skickas arbetet via Ouriginal (tidigare Urkund) för plagiatskontroll, se

instruktioner i kursytan i Canvas. Studenten har ansvar att försäkra sig om att examinatorn erhållit plagiatkontrollen från Ouriginal. Om arbetet ej inkommer inom angiven tid, registreras underkänt i LADOK. Efter att det reviderade examensarbetet inkommit, har examinator femton arbetsdagar/vardagar på sig för att meddela betyg, underkänd, godkänd eller väl Godkänd, till student och utbildningsadministratör. Betyg godkänd eller väl godkänd registreras i LADOK när studenten har skickat in det godkända examensarbetet via webben för arkivering, se instruktioner i kursytan i Canvas.

Vid underkänt betyg ger examinator skriftliga anvisningar till studenter och handledare avseende de ändringar som måste genomföras. Efter genomförda ändringar lämnar studenter åter in examensarbetet för ny bedömning, enligt överenskommelse om tidpunkt med examinator. Examinator gör ny bedömning vilket innebär att alla betygsnivåer kan erhållas.

Krav för Godkänd

För betygskriterier se kurssidan i Canvas för respektive specialistutbildning.

Krav för Väl Godkänd

För betygskriterier se kurssidan i Canvas för respektive specialistutbildning.

Bilaga 1. Blankett för etisk egengranskning av examensarbeten vid Institutionen för vårdvetenskap.

Datum:

Examensarbetets titel:

Student/studenter:

Student/studenter mejladress:

Utbildningsprogram: Specialistsjuksköterskeprogram – Ange vilket

Utbildningsnivå: Magister

Handledare:

Handledare mejldress:

Examensarbeten vid Högskolan i Borås, Institutionen för vårdvetenskap ska följa forskningsetiska principer så som de uttrycks i etikprovninglagen (EPL). Denna blankett är ett hjälpmedel för granskning av etiska frågeställningar knutna till examensarbetet.

Student och handledare går igenom blanketten tillsammans, identifierar etiska problem och enas om hur dessa ska hanteras.

Forskning som faller under EPL måste prövas av Etikprovningmyndigheten¹.

Gränsdragningen mellan forskning och examensarbeten berörs inledningsvis i del A.

Del B hanterar vad som faller under EPL samt etiska principer som är viktiga att reflektera över **inför** genomförandet.

Den etiska egengranskningen ska alltid godkännas av handledaren innan examensarbetet påbörjas. Den behöver inte biläggas färdigt examensarbete, endast skickas till examinator.

---

¹ www.etikprovning.se

Del A: Är detta en forskningsstudie? (fråga 1-10)

Del A syftar till att avgöra om studien avser vara forskning. Examensarbeten räknas normalt inte som forskning och kan då inte heller prövas av Etikprövningsmyndigheten. Under vissa omständigheter kan dock examensarbeten vara forskning. Examensarbetet:

1. Syftar till publicering i vetenskaplig tidskrift
2. Har en vetenskaplig frågeställning och en design som kan besvara densamma
3. Leds av forskare inom området, t.ex. som del av ett större forskningsprojekt

Är studien forskning i dessa tre avseenden?

- JA (Studien ska prövas av Etikprövningsmyndigheten.)
- NEJ (Fortsätt till del B)

Del B: Innehåller examensarbetet sådant som enligt etikprövningslagen kan identifieras som etiskt känsligt? (fråga 11-21)

Frågorna i del B syftar till att undersöka;

1. om examensarbetet har sådana etiska problem så att det *om det vore forskning* skulle krävt prövning av Etikprövningsmyndigheten. Examensarbetet ska i dessa fall **inte genomföras**.
2. hur etiska principer hanteras i examensarbetet.

Om någon av frågorna besvaras med "tveksam" eller "ja" (fråga 1-11) respektive med "tveksam" eller "nej" (fråga 12-21) så bör en fördjupad etisk reflektion som involverar student och handledare genomföras kring hur dessa etiska risker och problem ska hanteras eller hur studien kan modifieras för att motverka identifierade risker. I dessa fall bör egengranskningen och den etiska reflektionen inkludera kursens examinator för slutligt ställningstagande om examensarbetets genomförande. **Den etiska egengranskningen ska alltid godkännas av handledaren innan examensarbetet påbörjas.**

	Ja	Tveksamt	Nej
1 Avser studien att behandla känsliga personuppgifter enligt GDPR ² , det vill säga vid något skede länka till en person och där uppgifterna avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv?	☐	☐	☐
2 Innefattar studien personer som kan identifieras som utsatta grupp och/eller personer som står i beroendeställning till den som rekryterar eller genomför datainsamlingen	☐	☐	☐
3 Innefattar studien barn (personer under 18 år)	☐	☐	☐
4 Innebär studien ett fysiskt ingrepp på deltagarna t.ex någon typ av fysisk undersökning eller provtagning (även sådant som ingår i gängse rutiner, men också är del i studien)	☐	☐	☐
5 Är syftet med studien att fysiskt eller psykiskt påverka deltagarna?	☐	☐	☐
6 Innebär studien en uppenbar risk att skada deltagaren fysiskt eller psykiskt?	☐	☐	☐
7 Kan frivilligheten för deltagaren ifrågasättas (exempelvis utsatta grupper såsom barn, personer med kognitiv nedsättning och psykisk funktionsnedsättning, eller personer i beroendeställning som patienter eller studenter i förhållande till försöksledaren)?	☐	☐	☐
8 Kommer personer med begränsad autonomi engageras (exempelvis personer med kognitiva svårigheter, underåriga) där förståelsen för innebörden av samtycket är begränsat?	☐	☐	☐
Deltagarval och social utsatthet			
9 Tillhör deltagarna en extra sårbar och utsatt grupp i samhället (minoritetsgrupp)?	☐	☐	☐
10 Upprättas ett personregister där data kan kopplas till fysisk person?	☐	☐	☐
Informerat samtycke			
11 Innehåller informationsbrevet övertalande formuleringar (som utgår från att personen ska eller bör ställa upp utan att fullt visa respekt för valet, exempelvis milt övertalande så som ”tack på förhand”)?	☐	☐	☐
12 Beskrivs studien så att deltagarna förstår dess syfte och upplägg och vad deltagande i projektet innebär (exempelvis antal besök, projektlängd, med lätt svenska utan fackuttryck)?	☐	☐	☐
13 Framgår det i den skriftliga informationen till deltagarna att deltagandet i studien är frivilligt?	☐	☐	☐
14 Kommer informerat samtycke att inhämtas (det vill säga att deltagarna kommer att få information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?	☐	☐	☐
15 Framgår det tydligt att deltagaren kan avstå från medverkan utan att detta påverkar deltagarens omhändertagande eller behandling eller, om studenter, betyg?	☐	☐	☐
16 Framgår det tydligt att deltagaren när som helst och utan angivande av skäl kan avbryta deltagandet utan att detta påverkar deltagarens omhändertagande eller behandling eller, om studenter, betyg?	☐	☐	☐
Konfidentialitet och deltagarnas säkerhet			
17 Finns det rutiner för att garantera konfidentialitet vid datainsamlingen?	☐	☐	☐

² GDPR är en förkortning av General Data Protection Regulation (EU:s dataskyddsförordning)

18	Beskrivs resultatet på ett sätt så att deltagarna är konfidentiella, det vill säga att de ej kan identifieras efteråt (inklusive små förutsättningar för så kallad baklänges-identifikation)?	☐	☐	☐
19	Om anonymisering är utlovat, finns rutiner för att säkerställa detta?	☐	☐	☐
20	Finns det tydliga rutiner för att säkerställa hantering av insamlat datamaterial enligt GDPR?	☐	☐	☐
Examensarbetets resultat				
21	Finns det skäl att erbjuda deltagarna att få ta del av examensarbetets resultat?	☐	☐	☐

Ovanstående frågor under del B är noga genomgångna, sanningsenligt besvarade och diskuterade med handledare.

Ort & Datum: .....

Underskrift:

.....
Student

.....
Handledare

.....
Examinator

Bilaga 3. Information angående ett examensarbete om ...

Vi vill fråga dig om du vill delta i vårt examensarbete (*titel ev nr20xx:xx*). Vi är x antal sjuksköterskor som studerar på ...programmet vid Akademin för vård, arbetsliv och välfärd, Högskolan i Borås. Som en del i denna utbildning gör vi ett examensarbete på grund/avancerad nivå.

Vad är det för projekt och varför vill ni att jag ska delta?

Ge en kort men tydlig beskrivning av bakgrund och övergripande syfte för examensarbetet. Informera om varför den aktuella personen tillfrågas samt hur du/ni fått tillgång till uppgifter om personen som gör att denne tillfrågas.

Huvudman för examensarbetet är Högskolan i Borås, som är en statlig myndighet. Med huvudman menas den organisation som är ansvarig för studien.

Hur går examensarbetet till?

Beskriv hur datainsamlingen kommer att gå till och vad ett deltagande innebär. Vad krävs av forskningspersonen? Vilka metoder kommer att användas? (t.ex. intervjuer, enkäter, samt tidsåtgång).

Hur får jag information om resultatet av studien?

När examensarbetet är examinerat kommer det att publiceras enligt sedvanliga rutiner för examensarbete vid Högskolan i Borås och finnas tillgängligt i databasen DIVA. Om du önskar, kan Högskolan tillhandahålla en kopia till dig.

Deltagandet är frivilligt

Ditt deltagande är frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta deltagandet. Om du väljer att inte delta eller vill avbryta ditt deltagande behöver du inte uppge varför, och det kommer inte heller att påverka ditt arbete, alternativt din vård eller behandling (*beroende på vem forskningspersonen är*). För att delta behöver du lämna ditt samtycke.

Om du vill avbryta ditt deltagande ska du kontakta handledaren [kontaktuppgifter se nedan].

Vad händer med mina uppgifter?

I examensarbetet kommer vi att samla in information från dig. Inga namn, uppgifter eller resultat som kan härledas till dig som person kommer att redovisas i examensarbetet. Allt material kommer att behandlas så att inte obehöriga kan ta del av det, i enlighet med gällande lagstiftning.

Det datamaterial som samlats in, (*bakgrundsinformation och intervjuer, enkäter, fältanteckningar eller annat*), kommer att förstöras när examensarbetet är examinerat och godkänt varvid personuppgiftsbehandlingen upphör.

Behandlingen av uppgifter om dig sker med stöd av artikel 6.1 (a) i dataskyddsförordningen (samtycke). Högskolan i Borås är personuppgiftsansvarig. Som deltagare har du ett antal rättigheter enligt dataskyddsförordningens artikel 15–18, 20 och 22, som bland annat innebär

att du har rätt att ta del av de uppgifter om dig som behandlas i studien samt få dessa rättade eller raderade. Du har också rätt att få behandlingen av uppgifter om dig begränsad. Kontakta ansvarig handledare [kontaktuppgifter nedan] i dessa fall.

Om du har frågor kring behandlingen av dina personuppgifter är du välkommen att i första hand kontakta ansvariga för examensarbetet eller handledaren. Du är också välkommen att kontakta högskolans dataskyddsombud via e-post, dataskydd@hb.se, med synpunkter. Du har därtill rätt att klaga på högskolans behandling av personuppgifter till Datainspektionen, som är tillsynsmyndighet.

Ansvariga för examensarbetet

*Namnge ansvariga författare för examensarbetet och inom vilken kurs samt handledare.
Förslagsvis adress, telefonnummer och e-postadress.*

Bilaga 4. Samtycke om deltagande

Fylls i av handledaren

Härmed intygas att ansvariga studenter har uppvisat skriftligt samtycke av informanten till deltagande i examensarbetet och behandling av informantens personuppgifter enligt ovan.

Datum och handledares namnteckning

✂-----

Fylls i av deltagaren

Jag har fått muntlig och skriftlig information om examensarbetet och har haft möjlighet att ställa frågor. Jag får behålla en kopia av den skriftliga informationen.

Jag samtycker till att delta i examensarbetet (*titel ev nr 20xx:xx*) och att uppgifter om mig samlas in och behandlas på det sätt som beskrivs i informationen ovan.

Namnteckning

Ort och datum

Bilaga 5. Artikelmatris (litteraturoversikt)

Översikt av analyserad litteratur (artiklar, rapporter m.m.) när examensarbetet utgörs av ettlitteraturbaserat examensarbete.

Författare Årtal Titel Tidskrift Land	Syfte	Metod	Urval(N), Data- insamling	Dataanalys	Etik	Resultat	Kvalitet

- De inkluderade studierna presenteras i bokstavsordning efter författare.
- Syftet anges på exakt samma sätt som i den aktuella artikeln.
- Studiens metod och urval beskrivs, dvs. vilken metod har använts, vilka och hur många deltagare ingick i studien, hur data samlades in och hur data analyserades.
- Under etiska överväganden beskrivs kort vilka etiska överväganden som har gjorts och om studien har etiskt godkännande.
- Resultatet presenteras mycket kort genom att redovisa huvudresultatet.

Bilaga 6. Riktlinjer för respondentskap och opponentskap under slutseminariet

En kritisk granskning av ett examensarbete innebär att det värderas utifrån dess förtjänster och brister. Målet är en konstruktiv dialog mellan granskare och författare, där såväl positiv som negativ kritik förs fram. Granskaren ansvarar för att granskningen följer en speciell struktur samt att tiden disponeras på ett lämpligt sätt. Den sammanlagda tiden för granskning är 60 minuter, varav ca 15 minuter för avslutande diskussion.

Som förberedelse kan granskaren genomarbeta arbetet med följande grundläggande frågor:

- Vilka är examensarbetets förtjänster?
- Är problemet rimligt avgränsat?
- Är bakgrunden relevant (vårdvetenskaplig förankring, övriga teorier, tidigare forskning)?
- Är syftet klart formulerat?
- Är metoden lämplig avseende problemet?
- Har författarna motiverat val av metod?
- Är metoden använd på ett lämpligt sätt?
- Är syftet besvarat?
- Är resultatet väl underbyggt?
- Presenteras resultatet på ett begripligt och överskådligt sätt?
- Är diskussionen väl underbyggd?
- Är slutsatserna vårdvetenskapligt förankrade?
- Hur har formalia hanterats (titel, disposition, språkbehandling, referenshantering osv.)?

Seminariet inleds med att examinator hälsar välkommen och presenterar författare, granskare samt titeln på det aktuella examensarbetet. Författaren ges tillfälle att framföra ev. rättelser. Ordet lämnas därefter över till granskarna varvid granskningen tar vid.

- Granskarna ger en kort beskrivande sammanfattning (ej värderande) av examensarbetet (max fem till tio minuter).
- Författarna tillfrågas om den givna sammanfattningen är korrekt uppfattad. Om inte så är fallet, kompletterar författarna granskarnas sammanfattning.
- Därefter går granskaren systematiskt igenom examensarbetet och ställer frågor till författarna. Genomgången sker i en konstruktiv dialog mellan granskare och författare.
- Målet är en konstruktiv dialog mellan granskare och författare, där såväl positiv som negativ kritik samt eventuella förslag till förändringar förs fram.
- Efter den systematiska genomgången ges åhörarna tillfälle att ställa frågor. Examinator leder diskussionen.
- Avslutningsvis sammanfattar examinator seminariet och bedömer författarnas respektive granskarnas insatser (opponentskap/respondentskap).
- Därefter träffas examinator, författare och eventuellt också handledare, varvid examinator anger vad som krävs för att examensarbetet skall godkännas.

Opponentskapet (innefattar både opponering på annans arbete samt försvar av eget arbete, respondering) bedöms av examinator. Om opponenter eller respondenters insatser inte bedöms tillräckliga, skall den muntliga granskningen kompletteras med en skriftlig genomgång av ovan beskriven arbetsgång för opponentskap.